

AKTIV SAMAN

**Inkludering
av barn, unge og
voksne med
flerkulturell bakgrunn
Et samarbeidsprosjekt
i Hordaland**

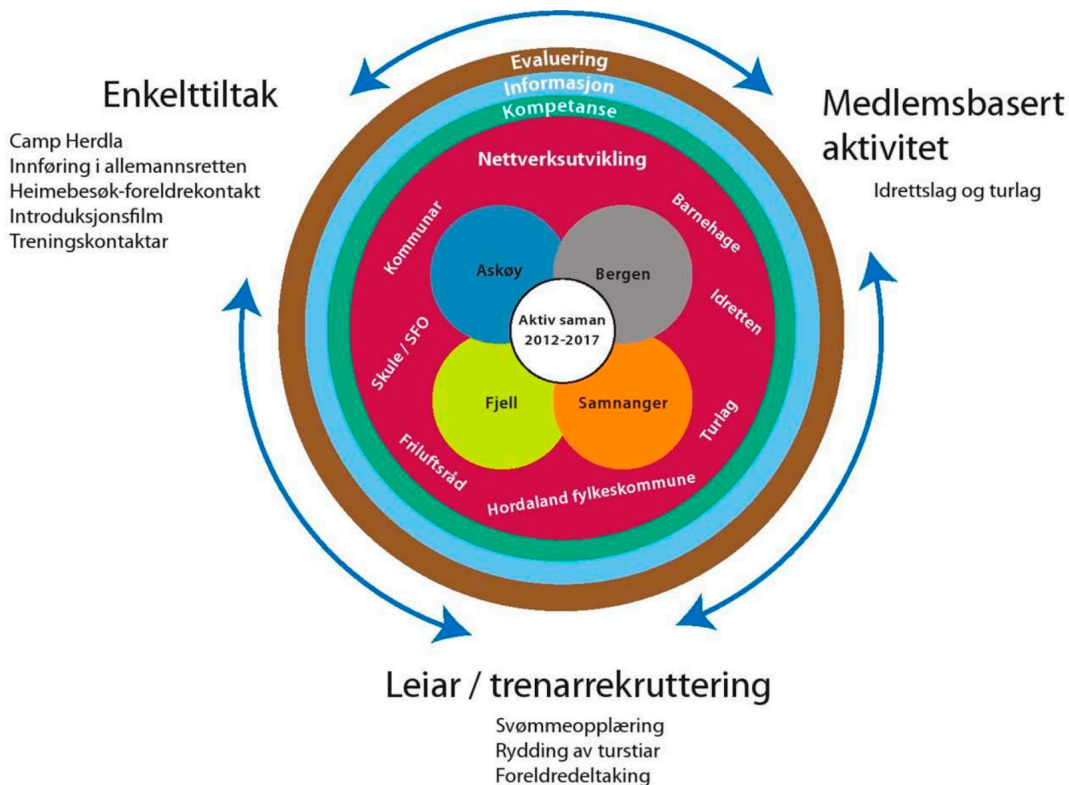

Foto: Tove Lise Mossesstad

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Hovudmålet for Aktiv Saman er å skape ein meir Aktiv Kvar Dag for fleirkulturelle i Hordaland. Vi har samla aktørar i eit prosjekt for å kartlegge, informere, gjennomføre enkelttiltak, evaluere og auke kompetansen. Vi laga ein modell for prosjektet, som viser samanhengen og synergieffektane av rekruttering av trenarar/leiarar, einskildtiltak og medlemsbasert aktivitet. Det er viktig med eit langsiktig perspektiv og såleis vart prosjektperioden sett til 2012 – 2017.

Målet var deling av ressursar, kompetanse og kreativitet. Styret har vore sett saman av engasjerte representantar for kommunar og organisasjonar, som er svært positivt innstilt til samarbeid for å betre resultatet av det arbeidet prosjektet gjer. HEMIL-senteret ved Universitetet i Bergen har vore engasjert gjennom studentoppgåver i høve evaluering av prosjektet.

Camp Herdla, juni 2015

Vi har jobba med å forankre prosjektet, både politisk og administrativt. Ordførarar og byråd har vore engasjert og involvert. Prosjektet er eigd av samarbeidspartane. Det er forankra i dei ulike aktørane, og vi har prøvd å jobbe systematisk med dette. Målet har vore at arbeidet med prosjektet skulle vidareførast i kraft av seg sjølv. Vårt prosjekt er delt i mange mål, har mange aktørar og er svært samansett.

Bakgrunnen for prosjektet var ei utlysning av midlar frå Helsedirektoratet. Det var fylkeskommunar som vart invitert til å søkje, og saman med ei rekkje aktørar vart prosjektet danna i oktober 2011. Val av aktørar fall på kommunar og organisasjonar som tidlegare hadde motteke tilskot til arbeid med relaterte tiltak og prosjekt.

Aktørane som er med i prosjektet er som følgjer: Samnanger kommune, Bergen kommune, Fjell kommune, Askøy kommune, Bergen og Hordaland Turlag, Hordaland idrettskrets, Bergen og Omland Friluftsråd, Way Forward og Hordaland fylkeskommune.

Aktiviteten i prosjektet er delt i tre ulike kategoriar: Enkelttiltak, medlemsbasert aktivitet og leiar/treningsrekruttering. Enkelttiltaka er ofte det første møtet med einskildmennesket eller ei gruppe.

Den medlemsbaserte aktiviteten er hovudfokus i prosjektet, fordi hovudutfordringa er å skape gode arenaer for det sosiale fellesskapet. For å utvikle dette fellesskapet vidare, ønskjer vi å ha fokus på rekruttering av trenarar og leiarar med fleirkulturell bakgrunn.

Foto: Tove Lise Mossestad

BERGEN OG HORDALAND TURLAG

Bergen og Hordaland Turlag er Vestlandets største friluftslivsorganisasjon og arrangerer turer og kurs for alle.

- **Barnas Turlag:** For barn og barnefamilier 0-12år.
- **DNT ung:** for ungdom 13-26 år.
- **Fellesturer:** Turer med turlleder for voksne.
- **Fjellsport:** Litt tøffere fellesturer.
- **Senior:** Turer for godt voksne.
- **Byfjellstrimmen:** Turer i Byfjellene hver tirsdag, onsdag.
- **Aktiv til 100:** Rolige turer på dagtid. Mandag i Kanadaskogen kl 11. Tirsdag på Fløyen kl 11. Torsdag i Alvøen kl 11.

For mer informasjon gå inn på www.bergenoghordalandturlag.no eller ta turen innom Turlaget i Marken.

BERGEN OG OMLAND FRILUFTSRÅD

Bergen og Omland Friluftsråd (BOF) er et interkommunalt samarbeidsorgan som driver 230 friluftsområder i Bergen og omlandskommunene. Friluftsområdene er tilrettelagt for flere forskjellige typer aktivitet. De fleste av badeplassene har stupebrett, toalett og noen har badefjærer med en liten sandstrand for de minste. Mange av områdene er godt egnet for fiske med stang fra sva-bergene i friluftsområdene.

Parkeringsplassene i områdene er et godt utgangspunkt for turer, enten det er fottur langs en kyststi, kombinert med fiske, eller det er å sette ut kajakk eller kano. I Hordalands varierte skjærgård finnes det gode muligheter for padling.

Friluftsrådet oppfordrer til å bruke allemannsretten. Så lenge vi ikke ferdes på innmark, har vi i Norge unike muligheter til å ferdes i kystlandskapet. Vi har rett til å ferdes til fots og på ski, ro og padle, og sykle og ri på stier og veier i lavlandet. Underveis har vi rett til å raste og hvile, og bade i elver, vann og sjø. Det er lov å slå opp telt minst 150 m fra hytte eller hus, men ikke mer enn to døgn på samme plass.

Mange av Friluftsrådets områder er flotte uthavner, der du kan legge til med båt eller kajakk. Flere steder er det også fint å telte. Områdene kan også være et fint utgangspunkt for sjøfiske. Ved fritidsfiske kan du bruke håndsnøre, fiskestang og begrenset antall garn, liner og teiner. Fiskeredskap som står i sjøen skal være tydelig merket. Det er et omfattende regelverk for fiske i sjø, med minstemål og fredningstider. Mer informasjon på www.fiskeridir.no.

Friluftsrådet samarbeider med medlemskommunene om aktivitetsdager, sommerskoler og ungdomsleire gjennom året. Noen av de mest populære aktivitetene foregår med utgangspunkt i et kystledhus, eller et godt tilrettelagt friluftsområde der det er fint å telte. For tiden er det ni utleiehus tilgjengelig i kystleden. Mer informasjon om Friluftsrådets tilbud finner du på www.bof.no.

foto: Trond J. Hansen

HORDALAND IDRETTSKRETS, HORDALAND FOTBALLKRETS OG NORGES HÅNDBALLFORBUND

Hordaland idrettskrets (HIK), Hordaland Fotballkrets (HFK) og Norges Håndballforbund Region Vest (NHF RV) har gjennom en årrekke hatt et sterkt fokus på inkludering av barn, unge og voksne med flerkulturell bakgrunn gjennom deltakelse i idrettsaktivitet. Inkluderingsarbeidet er forankret i handlingsplanene til Norges idrettsforbund, Norges Fotballforbund og Norges Håndballforbund. HIK, HFK, NHF RV samarbeider tett med Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune i inkluderingsarbeidet. Herunder gjennom at partene mottar betydelige tilskudd fra Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune. Videre gjennom faglig samarbeid og møteplasser for kompetanseheving og erfaringsutveksling. Hovedansvarlig for inkluderingsarbeidet i HIK, HFK, NHF RV er Klubbutvikler inkludering. Klubbutvikler Inkludering samarbeider tett med den øvrige administrasjonen i organisasjonene og klubber i Hordaland for å nå målsetningene i inkluderingsarbeidet.

Hovedmål i inkluderingsarbeidet: Styrke inkludering av barn, unge og voksne med flerkulturell bakgrunn gjennom deltakelse i idrettsaktivitet

Delmål i arbeidet:

- Øke deltakelsen fra barn og unge med flerkulturell bakgrunn i organisert og egenorganisert idrettsaktivitet i nærmiljøet
- Øke deltakelse fra jenter med flerkulturell bakgrunn i idrettsaktivitet
- Øke involvering fra voksne, foreldre og familier med flerkulturell bakgrunn i idrettsaktivitet

Tiltak og virkemidler i inkluderingsarbeidet:

- Klubbbesøk og møter med klubber der inkludering av flerkulturelle er tema
- Tett samarbeid med klubber der inkludering av flerkulturelle er spesielt aktuelt
- Lavterskel aktiviteter og idrettsdager på tvers av særvidretter
- Fargerik håndball- og fotballturneringer
- Arbeid med enkeltindivider gjennom feltarbeidervirksomhet
- Tilrettelagt idrettsaktivitet i samarbeid med skoler som har introduksjonsklasser
- Tiltak rettet mot beboere i mottak
- Kurs og møteplasser for kompetanseheving
- Veiledning vedrørende tilskudd og økonomiske ressurser
- Tett samarbeid med Hordaland fylkeskommune og kommuner i fylket
- Samarbeid med idrettsråd og frivillige organisasjoner

Foto: Tove Lise Mossestad

ASKØY KOMMUNE

Askøy kommune ligger i Hordaland fylke, nær Bergen. Vår visjon er Tett på utviklingen – tett på menneskene. Vi ønsker å være en kommune som er preget av vekst og utvikling. Samtidig ønsker vi å være et samfunn med gode levekår for alle våre innbyggere. Askøy kommune er med i nettverket Aktiv Saman. I regi av nettverket har vi opprettet følgende tiltak: Camp Herdla Flerkulturelle og Vanntilvenning for flerkulturelle. I tillegg har Askøy kommune ansatt en kulturmedarbeider for målgruppen. Askøy kommune har et rikt kulturliv og mange ulike fritidstilbud/aktiviteter. Kulturarbeideren gir både individuell oppfølging og arrangerer større aktiviteter i samarbeid med andre.

Camp Herdla Flerkulturelle: På friluftsområdet Herdla fort, arrangerer vi aktivitetssuke med fokus på friluftsliv og fysisk aktivitet hver sommer. Programmet for uken består blant annet av sykkelopp-læring, kanopadling, enkelt friluftsliv som å tenne bål, klatrevegg, zipline, fiske, frilek, discgolf, via ferrata m.m. For å få til et godt og variert tilbud har vi inngått samarbeid med andre aktører, deriblant Museum Vest, Gone Padling, Vikinglaget, Miljødirektoratet ved naturformidler m.fl. Målgruppen er flyktninger som bosettes i kommunen fra skolealder. For kommunens introduksjonsdeltakere er uken obligatorisk. Hensikten er å gi kunnskap om friluftsliv og ulike aktiviteter slik at den enkelte har mulighet til å oppsøke og bruke friluftsområder på egenhånd .

foto: Gunnar Furre Museum Vest avd Herdla

Vanntilvenning for flerkulturelle: Vi har gjennomført to kurs med vanntilvenning for kvinner. Vi kjøpte tjenester av Øyane Svømmeklubb som arrangerte kursene. Kursene ble tilbudt kvinner som var tilknyttet kommunens voksenopplæring. Hvert kurs gikk over 8 ganger. Målet var å trygge kvinnene i vann, slik at de ville være i stand til å benytte seg av ordinære tilbud. På grunn av stor pågang la vi til rette for at innvandrere av begge kjønn kunne benytte seg av Askøyhallen 1 gang pr uke . Her ble bassenget åpnet for frilek. Det ble kurset i vanntilvenning/svømmeopplæring instruert av ansatt i Askøy kommune. Vi ønsker å videreføre vanntilvenningstilbudet for både menn og kvinner.

Integrering i idrettslagene: Idrettsrådet på Askøy har vært involvert i å belyse problematikken med å få innpass som voksen i idretten på Askøy. Det er oppnådd enighet om at laget som mottar kontakt følger opp sine medlemmer/gruppen slik at man får en god integrering. Dette arbeidet foregår i frivilligheten. Askøy turlag har startet en turgruppe/språkgruppe på dagtid som fungerer bra.

BERGEN KOMMUNE – Idrettsservice FIKS Bergen

FIKS Bergen er et samlebegrep på de tiltak som Idrettsservice tilrettelegger for innbyggerne i Bergen som ikke finner seg til rette i den organiserte idretten og på de kommersielle treningssentrene. FIKS Bergen er et varemerke for Bergen kommune innen tilrettelegging av aktiviteter for følgende målgrupper: barn, ungdom, flerkulturelle, fysisk funksjonshemmede og utviklingshemmede. FIKS Bergen er organisatorisk underlagt resultatenheten Idrettsservice. I dag er tre 100 % stillinger tilknyttet denne avdelingen.

Innenfor målgruppen flerkulturelle har FIKS Bergen følgende tiltak:

Svømmekurs for flerkulturelle

Idrettsservice tilbyr 6 ukentlige svømmekurs for flerkulturelle på ettermiddag/kveld. Det er egne kurs for jenter, kvinner, gutter og menn.

I tillegg tilbyr Idrettsservice svømmekurs til voksne på Nygård skole.

Høsten 2015 starter Idrettsservice opp et nytt tilbud: Mosjonssvømming for kvinner som har lært seg å svømme, men ønsker å praktisere dette i et basseng med kun kvinner til stede.

FIKS Stimuleringsmidler

De fleste aktivitetstilbudene til FIKS Bergen blir driftet i samarbeid med idrettslag eller andre frivillige organisasjoner. Det kan søkes om midler til å gjennomføre prosjekter eller tiltak for de prioriterte målgruppene gjennom tilskuddsordningen FIKS stimuleringsmidler.

Feltarbeider

I samarbeid med HIK har FIKS Bergen et pågående prosjekt «Feltarbeider», der feltarbeiderne legger til rette for at elevene skal kunne finne et aktivitetstilbud etter skoletid ut i fra sine interesser. Feltarbeiderne deltar i enkelte kroppsøvingstimer og bruker mye tid på oppfølging av enkeltindividene for å hjelpe dem ut i faste idrettsaktiviteter. Feltarbeiderne er nå tilknyttet utvalgte innførings-skoler.

Idrettsleirer/aktivitetsleirer

FIKS Bergen tilbyr barn i Bergen kommune lavterskel leirtilbud i sommerferie og høstferie. Dette innebærer at leirene skal ha lav egenandel, samtidig som at aktivitetene er varierte og instruktørene kompetente og erfarne.

Åpen hall

Hver søndag fra september til og med april åpnes idrettshallene for barn og barnefamilier. Fra kl. 10-13 tilrettelegges aktivitetsflaten med hoppemadrass, baller, sykler, hoppetau og annet idrettsutstyr. Dette skjer i 16 idrettshaller, fordelt på nesten alle bydelene. Vi ser at dette tiltaket har en viktig integrerende funksjon der mange flerkulturelle familier får møte og bli kjent med barnefamilier i nærmiljøet.

foto: Tove Lise Mossestad

FJELL KOMMUNE

I over tre år har Fjell kommune, etter initiativ frå Aktiv Saman, arrangert Camp Hissøyna - Å hauste av havet. Her har utvalde ungdomar med innvandringsbakgrunn fått ei helg med opplevingar knytt til friluftsliv i strandsona. På alle campane har det vore sterk involvering av MOT og MOT-ungdomar. Andre viktige samarbeidspartnarar har vore Bergen og Omland Friluftsråd, Sotra og Øygarden jeger og fisk, og God-tur. Fjell søker om å utvida tilbodet allereie frå 2016.

Andre prosjekt og prosjekt under utvikling:

- **Trygg i vatn:** Eit skuleprosjekt særskilt retta mot ungdom i høve tryggleik knytt til vatn.
- **Sykelgruppa for kvinner:** I 2011-2014 vart det halde sykkelkurs for jenter og kvinner med innvandrarbakgrunn. Fjell ønskjer å vidareføra prosjektet, og arbeider no med å forankre prosjektet att hos Cykelklubben Sotra, og Way Forward. Det er tilvist midlar frå Aktiv Saman.
- **Symjegruppa for kvinner**
- **Fotball på Foldnes skule**
- **Røde Kors:** Opprettar tilbod knytt til å aktivsera innvandrarar på ulike måtar.
- **NAV Fjell kommune** har oppretta 100% stilling under prosjektet Ein god start. Her skal Richard Kiwanuka gå inn i innvandrarfamiliar og få born og unge ut i allereie etablerte fritidstilbod.
- **Sommar i Vest:** Aktivietstilbod for ungdom i sommarferien. Her vil NAV Fjell kommune gå inn i høve å koplå inn unge med innvandrarbakgrunn.
- **MOT-festival** i oktober 2015—Her vil det bli invitert inn unge med innvadrarbakgrunn
- **Oppretting av MOT-manager** med særskilt ansvar knytt til integrering og friluftsliv.
- **Integreringsapplikasjon**

Fjell kommune ved Kultursjefen fekk i oppgåve av Aktiv Saman å lage ein pilot-applikasjon knytt til prosjektet. Fjell kommune iverksette då arbeidet med applikasjonen OpplevFjell, der integrasjon som eigen boks er i den integrerte løysinga. Løysinga er under utvikling.

NAV Fjell kommune og Kultursjefen har gått saman om å etablere **Opplevingskortet**. Her får born innunder fattigdomsogrepet, samt born med innvadrarbakgrunn tilbod om kortet. Kortet gjev tilgang til diverse kulturopplevingar i Fjell, samt nokre andre stadar.

SAMNANGER KOMMUNE

Samnanger kommune har til saman 162 innbyggjarar som er innvandrarar eller norskfødde born med innvandrarforeldre. Det er 6,5 % av innbyggjarane i Samnanger.

For nokre år sidan kom det nokre flykningar frå Eritrea. Dei fekk ein «introduksjonspakke» til det norske friluftslivet. Saman med ein lokal friluftslivsarving arrangerte Samnanger kommune turar i skog og mark, båttur, kanotur, høgfjellstur og skitur. Me hadde eit fokus på korleis ein kler seg i Noreg. På alle turane vart innbyggjarane i Samnanger invitert til å vera med.

I 2014 tok me opp att dette med at me har ein open dag for alle med den same friluftslivsarvingen. Flykningane vart spesielt invitert til å koma.

Me har òg hatt kulturelle aktivitetar der me har invitert alle til å kome, men me har spesielt invitert flykningane. Det har vore aktivitetar som har vore for heile familien, der me har hatt fokus på mat.

Me opplever at dei borna som er fleirkulturelle er godt integrert i samfunnet gjennom skule og fritidsaktivitetar. Anten det er idrett, korps, kor eller anna. Den største utfordringa vår er at ikkje alle foreldra er like godt integrert.

Sidan dei fleste borna er med i fritidsaktivitetar, så har me ikkje hatt eit fokus på å få dei inn i idretten eller friluftslivet. Samnanger kommune har eit rikt kulturliv, og me ynskjer ikkje «stele» born frå ein aktivitet, for å få dei inn i ein anna.

Me har dei siste åra prøvd å skape møteplassar for heile familien. Me meiner at det er det viktigast for dei som allereie er i Samnanger.

I juni vedtok kommunestyret i Samnanger at me kan ta i mot inn-til 20 personar frå Syria, dersom me klarar å skaffe bustad til alle. Då vil me måtte sjå om me skal ha ein ny «introduksjonspakke» til nye flykningar.

BERGEN KOMMUNE

Samnanger kommune

NORGES
IDRETTSFORBUND
Hordaland idrettskrets

